



ČESKÁ REPUBLIKA
ROZSUDEK
JMÉNEM REPUBLIKY

Krajský soud v Plzni rozhodl samosoudcem JUDr. Ondřejem Szalonnásem ve věci

žalobce: **B. H. P.**, nar. X,
st. příslušnost X,
v ČR bytem X
*zastoupený advokátem Mgr. Petrem Václavkem,
se sídlem Opletalova 1417/25, 110 00 Praha,*

proti
žalovanému: **Ministerstvo vnitra**,
se sídlem Nad Štolou 3, 170 34 Praha 7,

v řízení o žalobě proti rozhodnutí žalovaného ze dne 28. 11. 2024, č. j. OAM-1064/ZA-ZA11-HA13-2024,

takto:

- I. Žaloba se zamítá.
- II. Žádný z účastníků nemá právo na náhradu nákladů řízení.

Odůvodnění:

Předmět řízení

1. Žalobce se domáhá zrušení rozhodnutí žalovaného ze dne 28. 11. 2024, č. j. OAM-1064/ZA-ZA11-HA13-2024 (dále též jen: „*napadené rozhodnutí*“). Jím žalovaný rozhodl o žalobcově žádosti o mezinárodní ochranu ze dne 13. 8. 2024 tak, že se mu mezinárodní

Shodu s prvopisem potvrzuje H. K.

ochrana podle § 12, § 13, § 14, § 14a a § 14b zákona č. 325/1999 Sb., o azylu (dále též jen: „ZoA“) neuděluje.

2. Žalobce má za to, že žalovaný nesprávně posoudil žalobcovu žádost, pokud jde o možnost udělení azylu podle § 12 písm. b) ZoA, národního humanitárního azylu podle § 14 ZoA a rovněž doplňkové ochrany podle § 14a odst. 2 písm. b) ZoA. Kromě toho je žalobce přesvědčen, že se žalovaný nedostatečně zabýval přiměřeností dopadů svého rozhodnutí do jeho soukromého a rodinného života.

Obsah žaloby

3. Žalobce tvrdí, že žalovaný rozhodoval v rozporu se zákonem, když nesprávně posoudil právní otázku, zda jsou na straně žalobce přítomny důvody k udělení mezinárodní ochrany podle § 12 a § 14 ZoA, případně pak k udělení doplňkové ochrany podle § 14a ZoA. Napadené rozhodnutí je nezákonné a nepřezkoumatelné, neboť žalovaný nepostupoval v souladu s ust. § 2 a § 3 zákona č. 500/2004 Sb., správního řádu a dále čl. 33 Úmluvy o právním postavení uprchlíků a čl. 3, 5 a 8 Evropské úmluvy o ochraně lidských práv a základních svobod. V neposlední řadě se žalovaný zcela nedostatečně zabýval dopadem rozhodnutí co do přiměřenosti, předně pak z hlediska dopadu do jeho soukromého a rodinného života.
4. V případě žalobce byla nesprávně posouzena otázka, zda jsou naplněny podmínky pro udělení mezinárodní ochrany ve formě azylu, a to jak ve smyslu § 12 písm. b) tak i tzv. humanitárního azylu v smyslu § 14 zákona o pobytu cizinců (pozn. soudu žalobcem zřejmě zamýšleno ZoA). Totéž pochybení způsobené nesprávným výkladem a aplikací předmětných zákonných ustanovení pak žalobce shledává rovněž v souvislosti s otázkou udělení doplňkové ochrany dle § 14a ZoA.
5. Stran posouzení naplnění podmínek pro udělení mezinárodní ochrany dle § 12 ZoA se žalobce ztotožňuje s žalovaným do té míry, že žalobce skutečně nebyl v zemi původu pronásledován v souvislosti s uplatňováním svých politických práv a svobod, a tudíž nenaplnuje podmínky pro udělení mezinárodní ochrany ve smyslu § 12 písm. a) ZoA. Nemůže však souhlasit se závěrem, že v případě žalobce nejsou přítomny ani důvody pro udělení mezinárodní ochrany dle § 12 písm. b) ZoA.
6. Žalovaný uvedl, že nedospěl k závěru, že by žalobce mohl ve vlasti pociťovat odůvodněnou obavu z pronásledování z těchto důvodů, či že by mu takové pronásledování hrozilo v případě návratu. Dále uvedl, že žalobce údajně potvrdil, že žádné takové potíže neměl. S tím žalobce nesouhlasí, jelikož v rámci provedeného pohovoru jednoznačně uvedl, že má obavu o svůj život, neboť je v zemi původu zadlužen a je mu ze strany věřitelů v souvislosti s nesplácením dlužné částky vyhrožováno.
7. Žalovaný uvedl, že žalobce žádá o mezinárodní ochranu z důvodu legalizace svého pobytu. Ani s tímto závěrem se žalobce nemůže ztotožnit, jelikož má za to, že z předestřených a v řízení zjištěných skutečností vyplývá opak. Tento závěr nelze učinit pouze v souvislosti s tím, že svou žádost nepodal dříve. Jelikož žalobce dříve disponoval pobytovým oprávněním, nepovažoval za nutné o mezinárodní ochranu žádat. Žalobce v rámci pohovoru uvedl, že se v zemi původu zadlužil, když ještě disponoval platným pobytovým oprávněním. Měl tak možnost bezpečně zemi opustit a nebezpečí se vyhnout. Tato skutečnost ovšem nic nemění na tom, že nebezpečí mu na území Vietnamu nadále hrozí a

Shodu s prvopisem potvrzuje H. K.

potřeba mezinárodní ochrany na území ČR, která byla z výše uvedených důvodů logicky upozaděna, nově vyvstala.

8. Žalobce se domnívá, že žalovaný pochybil, když nedospěl k závěru, že by žalobce mohl ve vlasti pociťovat odůvodněnou obavu z pronásledování z důvodů uvedených v § 12 písm. b) ZoA. Žalovaný přitom v podstatě argumentuje pouze údajnou účelovostí žádosti. Nijak přitom nevysvětluje, z čeho toto usuzuje, když žalobce již od počátku řízení poskytl žalovanému podrobné a uvěřitelné vylíčení jeho azylového příběhu a osvětlil důvod jeho obav. Pokud žalovaný považoval azylový příběh žalobce za nevěrohodný, měl se touto možností zabývat podrobněji.
9. V azylovém řízení je důkazní břemeno rozloženo mezi žadatele a správní orgán, který o žádosti rozhoduje. Tato skutečnost vyplývá jak z unijního, tak i vnitrostátního práva. Odůvodní-li proto žadatel o mezinárodní ochranu svoji žádost skrze svoji výpověď a další důkazní prostředky, přesouvá se důkazní břemeno na stranu správních orgánů a je právě na nich, aby v souladu se zásadou materiální pravdy definitivně, tedy nevyvratitelně či s více než přesvědčivou mírou pravděpodobnosti, vyvrátily tvrzení žadatelů o mezinárodní ochranu. NSS ve svém rozhodnutí ze dne 30. 9. 2008, č.j. 5 Azs 66/2008-70, č. 1749/2009 Sb. NSS, k tomuto uvedl, že na jedné straně musí žadatel v maximální možné míře podložit svá tvrzení listinnými či jiným důkazy, na druhé straně musí žalovaný použít veškeré prostředky, které má k dispozici, k zajištění nezbytných důkazů včetně těch, které svědčí ve prospěch žadatele. Žalobce dále odkázal na rozhodnutí NSS č. j. 4 Azs 103/2007-63, ve kterém se uvádí, že zásada materiální pravdy má v azylovém řízení svá specifika spočívající v pravidelné nedostatečnosti důkazů prokazujících věrohodnost žadatelových tvrzení. Je na správním orgánu, aby prokázal či vyvrátil pravdivost žadatelových tvrzení.
10. Žalobce rovněž nesouhlasí se závěry, že skutkové okolnosti azylového příběhu nijak nesouvisí s důvody taxativně stanovenými ustanovením § 12 písm. b) ZoA. Žalobce je přitom vzhledem ke skutkovým okolnostem jeho případu zcela prokazatelně příslušníkem minimálně jedné objektivně vymezené sociální skupiny, a to skupiny osob ohrožených nezákonnými praktikami věřitelů.
11. Žalovaný rovněž nesprávně vyložil a aplikoval § 14 ZoA, a tedy pochybil při posouzení, zda nejsou naplněny podmínky udělení humanitárního azylu. Žalovaný k důvodům pro neudělení humanitárního azylu uvedl toliko to, že nezjistil zvláštního zřetele hodný důvod pro udělení azylu podle tohoto ustanovení. Žalovaný měl nejdříve provést výklad neurčitěho právního pojmu a následně poté mohl přistoupit ke konfrontaci se zjištěným skutkovým stavem, k tomu žalobce odkázal na rozsudek NSS ze dne 14. 2. 2008, č. j. 7 As 13/2007-56, rozsudek NSS ze dne 28.7.2005, č. j. 5 Afs 151/2004, č. 701/2005 Sb. NSS).
12. NSS ve svém rozsudku ze dne 14. 2. 2008, č. j. 7 As 13/2007-56, uvedl, že je při interpretaci neurčitých právních pojmů třeba rozlišit případy, kdy se jedná o neurčité právní pojmy, jejichž výklad působí nemalé obtíže, od neurčitých právních pojmů relativně snadno srozumitelných, jejichž obsah je v podstatě zřejmý již z jejich jazykového vyjádření. Předmětný neurčitý právní pojem spadá do první kategorie. V intencích citovaného rozsudku je třeba výklad a závěr žalovaného odmítnout jako nepřipustně restriktivní, neboť případy zvlášť zřetele hodné nelze vymezit natolik nepřezkoumatelným způsobem, jaký zvolil žalovaný v případě žalobce. Závěry žalovaného jsou v jeho případě fakticky netestovatelné ze strany správního soudu, neboť není nikterak zřejmé, jakými úvahami se žalovaný ve svém závěru řídil.

Shodu s prvopisem potvrzuje H. K.

13. Žalobce má v neposlední řadě za to, že žalovaný pochybil také v rámci posouzení možnosti udělení doplňkové ochrany ve smyslu § 14a ZoA. Podle žalovaného nebyly shledány žádné skutečnosti, na základě kterých by mohla žadateli hrozit v případě návratu do vlasti vážná újma formou trestu smrti nebo poprav. Dle § 14a odst. 2 písm. b) ZoA však lze udělit doplňkovou ochranu cizinci, který by byl v případě návratu do země původu vystaven mučení nebo nelidskému či ponižujícímu zacházení nebo trestání žadatele o mezinárodní ochranu.
14. Žalovaný si v odůvodnění napadeného rozhodnutí protiřečí, když uvádí, že z informací OAMP, Bezpečnostní a politické situace v zemi Vietnam, dle vyjádření určitých osob dochází ke špatnému zacházení a mučení ze strany tamní policie, která by měla naopak pomáhat a chránit. Z uvedeného vyplývá, že by se i v případě žalobcovy snahy o vyřešení situace s policií s největší pravděpodobností nedostalo požadovaného zadostiučinění. Navíc se žalobce obává, že by policie spolupracovala s věřiteli a ti by se tak dozvěděli o jeho návratu, načež by pokračovali v pronásledování.
15. Podle žalovaného nebyl žalobce nijak aktivní v kritice vietnamského režimu, přičemž se tedy nemá důvod domnívat, že by se o jeho osobu zajímaly po návratu do vlasti. Žalobce v postavení dlužníka by při návratu do rodné země čelil nejen pronásledování a s největší pravděpodobností také fyzickému násilí ze stran věřitelů, ale současně by mu hrozilo nelidské zacházení a mučení ze stran policejních orgánů, jak ostatně vyplývá z bezpečnostní informace. souvislosti s žalobcovým prokazováním hrozby vážné újmy, a tedy nežádoucím důsledkem žalobce odkázal na rozhodnutí NSS ze dne 23. 8. 2018, č. j. 1 Azs 137/2018-50, ve kterém NSS konstatoval, že přiměřená pravděpodobnost nežádoucího důsledku návratu do země původu dána tehdy, bývá-li tento důsledek v případech obdobných případu žadatele nikoli ojedinělý. Žalovaný tak měl při zkoumání žalobcova případu pečlivě hodnotit pravděpodobnost pronásledování, přičemž praktiky poskytovatelů nelegálních půjček jsou obecně známy. Totéž pak platí v případě jeho součinnosti s tamní policií, a tedy v souvislosti se špatným a nelidským zacházením ze stran policie.

Vyjádření žalovaného

16. Žalovaný s námitkami žalobce nesouhlasí, neboť podle jeho mínění nedokládají namítaná porušení zákonných ustanovení. Při rozhodování vzal v úvahu žalobcem uvedené skutečnosti a shromáždil k nim relevantní a aktuální informace o situaci v zemi původu. Rovněž vycházel z dostatečně zjištěného stavu věci, který svým rozsahem odpovídá předpokladům pro vydání rozhodnutí a má za to, že přijaté řešení odpovídá okolnostem daného případu a je patřičným způsobem odůvodněno.
17. K obavě žalobce z jednání věřitelů žalovaný konstatoval, že se jedná o hrozbu ze strany soukromých osob, žalobce má možnost obrátit se s žádostí o pomoc na příslušné vietnamské instituce. Vietnam disponuje dostatečnou legislativou v občansko-právní a trestně-právní úpravě. Oběť trestného činu lichvy není za uzavření úvěru postihována. Občané Vietnamu mají možnost obrátit se s žádostí o pomoc na příslušné státní orgány a domoci se ochrany své osoby a svých práv. Žalobce žalovanému sdělil, že ve své vlasti neměl problémy s policií, bezpečnostními orgány, soudy nebo jinými státními orgány. Žalovaný uvedl, že pokud by státní orgány země původu nebyly schopné nebo ochotné žalobci odpovídající pomoc poskytnout, tuto skutečnost by bylo možné považovat za

Shodu s prvopisem potvrzuje H. K.

azylově relevantní, k tomu odkázal na rozsudek NSS ze dne 13. 9. 2004, sp. zn. 4 Azs 185/2004).

18. Žalobce z Vietnamu naposledy vycestoval v roce 2018 do ČR, a to na základě osobního rozhodnutí, z čistě ekonomických důvodů za účelem práce, aby mohl finančně podporovat své rodiče a návrat do vlasti odmítá kvůli nesplacené půjčce, kterou si vzal ve Vietnamu. Žalovaný konstatuje, že žadatel nehovořil o žádných možných problémech ze strany vietnamských státních orgánů, které by v době před odjezdem ve své vlasti pociťoval. K tvrzení žalobce, že se ve vlasti zadlužil a obává se tam vrátit, neboť půjčku nesplatil, žalovaný konstatoval, že uvedená skutečnost není důvodem pro udělení azylu. Čistě ekonomické potíže v zemi původu nečiní z dané osoby uprchlíka ve smyslu Úmluvy o právním postavení uprchlíků z roku 1951, kterou je ČR vázána, a nejsou tedy ani důvodem pro udělení azylu. Mezinárodní ochrana je právním institutem zcela výjimečným, jehož smyslem je poskytnout žadateli ochranu, nikoliv však před jakýmkoliv negativními jevy v zemi původu, nýbrž jen z důvodů upravených ZoA. Ty v případě žalobce naplněny nebyly.
19. Hlavním důvodem podání žádosti žalobce je snaha setrvání na českém území a legalizace jeho pobytu v ČR, o trvalý pobyt na území ČR přišel žalobce vlastní vinou, neboť na území páchal trestnou činnost. Při podání otázky, zda žalobce chce uvést ně jaké skutečnosti, které by měl správní orgán vzít v potaz, sdělil: „žiji tu už dlouho, chtěl bych v ČR žít a pracovat, abych mohl pomoci rodičům ve Vietnamu“.
20. Žalobce by své pobytové oprávnění měl řešit jinou zákonnou cestou, nikoli prostřednictvím řízení ve věci udělení mezinárodní ochrany. Pro účely legalizace pobytu na území ČR není možné zneužívat specifický institut mezinárodní ochrany, který snahu o legalizaci pobytu mezi ně rozhodně neřadí.

Jednání ve věci

21. Soud ve věci konal dne 26. 3. 2025 jednání, jehož se zúčastnili za žalobce Mgr. Eliška Huvarová na základě substituční plné moci a za žalovaného pověřená zaměstnankyně Mgr. Jana Prokopová. Zástupkyně žalobkyně shrnula obsah žaloby a v podrobnostech odkázala na obsah žaloby. Pověřená zaměstnankyně žalovaného pak odkázala na obsah napadeného rozhodnutí a vyjádření k žalobě. Soud ve věci neprováděl dokazování, neboť účastníci nepožadovali provedení důkazů.

Posouzení věci

22. Ze správního spisu soud zjistil následující pro rozhodnutí ve věci podstatné skutečnosti.
23. Žalobce podal žádost o mezinárodní ochranu dne 13. 8. 2024. Při podání žádosti bylo zjištěno, že se na území ČR zdržuje na základě výjezdního příkazu platného od 17. 7. 2024 do 15. 8. 2024.
24. V rámci poskytnutí údajů k žádosti o mezinárodní ochranu žalobce sdělil, že je občanem Vietnamu, národností Kinh, dorozumí se vietnamsky a trochu česky, je křesťanského vyznání, nikdy nevyvíjel politickou aktivitu a nebyl členem politické strany ani skupiny. Je svobodný, má jedno dítě, syna, ale nezná jeho jméno ani datum narození, není v kontaktu s ním ani s jeho matkou, která se jmenuje T. Dítě se narodilo ve Vietnamu asi před šesti lety. Ve své vlasti žil ve městě Vinh, kde je i úředně registrován. Naposledy tam byl asi na začátku roku 2018. Pak letecky přes Rusko přicestoval do ČR, kde se od té doby Shodu s prvopisem potvrzuje H. K.

stále zdržuje. Poprvé byl v ČR ve svých 14 letech, občas se vracel do Vietnamu. Jeho poslední pobyt tam trval 3 měsíce. Dříve v ČR disponoval trvalým pobytem. O mezinárodní ochranu dosud nikde nežádal. Je zdravý, s ničím se neléčí, nemá žádná zdravotní omezení. V ČR byl v minulosti odsouzen k nepodmíněnému trestu odnětí svobody. O mezinárodní ochranu žádá, protože je v ČR již od mládí, je tu zvyklý. Kdyby se vrátil do Vietnamu, nevěděl by, kam má jít. Chtěl by zůstat v ČR a pracovat tu. Když byl naposledy ve Vietnamu v roce 2018, vzal si tzv. černou půjčku. Má obavu se do vlasti vrátit, jelikož půjčka není splacená. Jiné důvody nemá.

25. Dne 19. 8. 2024 byl se žalobcem proveden pohovor. V jeho rámci žalobce zopakoval, že o mezinárodní ochranu žádá proto, že je v ČR již dlouho, a že má obavy kvůli své černé půjčce ve Vietnamu. V zemi svého původu má rodiče a tři bratry; občas je s nimi v kontaktu. Bratři již mají svůj život, nebydlí s rodiči. Rodiče jsou starší, mají zdravotní potíže, ale jinak žádné potíže ve Vietnamu nemají. V ČR ani v EU nemá žádné příbuzné ani jiné blízké osoby. Ve 14 letech do ČR poprvé přicestoval za svým otcem. Když mu byl osmnáct, otec se vrátil do Vietnamu a už tam zůstal. On sám do Vietnamu jezdil jednou za pár let za rodiči, u nichž pobýval vždy kolem tří měsíců, záleželo na jejich zdraví. V ČR páchal trestnou činnost, což byla jeho chyba. Ve Vietnamu trestně stíhán ani odsouzen nebyl. Pokud by se vrátil do vlasti, čelil by problémům, protože se snaží zde vydělávat, aby mohl podporovat rodiče. V ČR je od mládí, ve Vietnamu nedokončil žádnou školu, není schopen tam najít práci. Ve vlasti neměl žádné problémy s policií, bezpečnostními orgány, soudy ani jinými státními orgány, neměl tam vůbec žádné problémy. Pokud jde o černou půjčku, půjčoval si v roce 2018 na internetové podnikání, a to od směnárny. Podnikat začal ale na jméno někoho jiného. V přepočtu šlo asi o 1 500 000 Kč. Smlouvu nechal ve Vietnamu a rodiče o ní nevědí, takže by je ani nemohl požádat, aby mu ji poslali. Ačkoliv měl dluh splatit do tří let, zatím nesplatil vůbec nic, protože se mu zvýší úroky. S věřiteli v kontaktu není, naposledy se s nimi viděl v roce 2018, pak byl ve vězení. Závěrem pohovoru žalobce zdůraznil, že v ČR již žije dlouho, chtěl by tu nadále bydlet a pracovat, aby mohl pomáhat rodičům ve Vietnamu.
26. Z popisu evidence rejstříku trestů se podává, že žalobce byl rozsudkem Krajského soudu v Ústí nad Labem-pobočka Liberec ze dne 11. 5. 2020, sp. zn. 56 T 6/2019, ve spojení s rozsudkem Vrchního soudu v Praze ze dne 5. 2. 2021, sp. zn. 11 To 47/2020, odsouzen za spáchání trestného činu nedovolená výroba a jiné nakládání s omamnými a psychotropními látkami a s jedy k nepodmíněnému trestu odnětí svobody v délce 11 let. Z jeho výkonu byl podmíněně propuštěn usnesením Okresního soudu v Mostě ze dne 12. 7. 2024, sp. zn. 6 PP 155/2024, a to při stanovení zkušební doby v délce 7 let, tj. do 12. 7. 2031.
27. Z výpisu z Cizineckého informačního systému plyne, že žalobce na území ČR disponoval od 8. 3. 2006 povolením k trvalému pobytu, které mu bylo zrušeno ke dni 4. 5. 2022.
28. Žalovaný do správního spisu založil dokumenty týkající se bezpečnostní a politické situace ve Vietnamu (Vietnam, Informace OAMP z 4. 6. 2024).
29. V napadeném rozhodnutí vyšel žalovaný ze závěru, že důvodem žalobcovy žádosti o mezinárodní ochranu je snaha o legalizaci jeho pobytu na území ČR, neboť zde žalobce pobývá již dlouho, přivykl zdejšímu životu a chce tu i nadále setrvat a pracovat, aby mohl finančně podporovat své rodiče. U žalobce neshledal důvod pro udělení azylu podle § 12 písm. a) ZoA, neboť žalobce neuvedl žádné skutečnosti, které by svědčily o tom, že ve své vlasti vyvíjel činnost směřující k uplatňování politických práv a svobod. Jde-li o azyl podle Shodu s prvopisem potvrzuje H. K.

§ 12 písm. b) ZoA, neshledal žalovaný, že by žalobce mohl ve své vlasti pociťovat odůvodněnou obavu z pronásledování z důvodů uvedených v § 12 písm. b) ZoA, tj. z důvodu rasy, pohlaví, náboženství, národnosti, příslušnosti k určité sociální skupině nebo pro zastávání určitých politických názorů, nebo že by mu takové pronásledování hrozilo v případě návratu do vlasti. Sám žalobce žádné takové potíže neuváděl. O mezinárodní ochranu žádá z důvodu legalizace svého pobytu v ČR. Návrat do vlasti odmítá kvůli nesplacené půjčce a absenci zázemí. Žalobcem tvrzené obavy z nesplacené půjčky netvoří důvod pro udělení azylu podle daného ustanovení, stejně jako jeho tvrzení, podle něhož nemá ve Vietnamu kam jít. Žalobce není cílem represí ze strany státní moci z důvodu příslušnosti k určité společenské vrstvě nebo sociální skupině. Nebylo zjištěno, že by ekonomické potíže, jimž by žalobce mohl ve Vietnamu čelit, byly výsledkem opatření majících dopad na jeho životní úroveň, jež jsou skrytě zaměřena proti určité národnostní, rasové nebo politické skupině. U žalobce proto žalovaný neshledal odůvodněné obavy z pronásledování ve smyslu § 12 písm. b) ZoA. Stejně tak neshledal žalovaný podmínky pro udělení azylu podle § 13 odst. 1 ZoA za účelem sloučení rodiny.

30. Jde-li o možnost udělení národního humanitárního azylu podle § 14 ZoA, konstatoval žalovaný, že se zabýval zejména žalobcovou rodinnou, sociální a ekonomickou situací a přihlédl i k jeho věku a zdravotnímu stavu. Žalobce je dospělou, plně právně způsobilou, zdravou a praceschopnou o sobou. Rovněž uvedl, že v ČR pobývá již dlouho a přivykl zdejšímu životu, pročez zde chce nadále zůstat žít, pracovat a podporovat své rodiče ve Vietnamu. Jelikož národní humanitární azyl je udělován pouze za zcela výjimečných okolností, uzavřel žalovaný, že v poměry žalobce, které jsou zcela běžné, neumožňují udělení této formy mezinárodní ochrany.
31. Následně se žalovaný zabýval i možností udělení doplňkové ochrany. U žalobce však nenalezl žádné skutečnosti, na jejichž základě by mu mohla hrozit v případě návratu do vlasti vážná újma formou trestu smrti nebo popravy, stejně jako mučení či nelidským zacházením. Totožný závěr žalovaný učinil i stran hrozby vážného ohrožení života nebo lidské důstojnosti z důvodu svévolného násilí v situacích mezinárodního nebo vnitřního ozbrojeného konfliktu, protože takové konflikty ve Vietnamu neprobíhají. U žalobce pak nebyly shledány ani důvody pro udělení doplňkové ochrany ve smyslu § 14b ZoA za účelem sloučení rodiny.
32. Soud se nejprve zabýval žalobní námitkou, podle níž správní orgány nezákonně rozhodly o možnosti udělit mu azyl podle § 12 písm. b) ZoA.
33. Podle § 12 písm. b) ZoA platí: *„Azyl se cizinci udělí, bude-li v řízení o udělení mezinárodní ochrany zjištěno, že cizinec má odůvodněný strach z pronásledování z důvodu rasy, pohlaví, náboženství, národnosti, příslušnosti k určité sociální skupině nebo pro zastávání určitých politických názorů ve státě, jehož občanství má, nebo, v případě že je osobou bez státního občanství, ve státě jeho posledního trvalého bydliště.“*
34. Především soud nesouhlasí s tvrzením žalobce, že žalovaný nijak nezodpovídá svůj závěr, podle něhož žalobce o mezinárodní ochranu požádal pouze účelově ve snaze zajistit si legální pobytový status. To není pravda, neboť z odůvodnění napadeného rozhodnutí je zcela jednoznačně patrné, že tento závěr žalovaný opírá jednak o časový sousled událostí, neboť žalobce o mezinárodní ochranu požádal až poté, co mu bylo zrušeno povolení k trvalému pobytu (v důsledku odsouzení za závažný trestný čin), resp. až poté, kdy mu téměř uplynula platnost výjezdního příkazu. Jak plyne i z judikatury NSS, od zájemců o mezinárodní ochranu lze důvodně očekávat, že žádost o ni podají neprodleně (v žalobcově

Shodu s prvopisem potvrzuje H. K.

případě by to bylo bezprostředně po jeho posledním návratu z Vietnamu v roce 2018, neboť právě při posledním pobytu ve vlasti tvrdí, že uzavřel smlouvu s tzv. černou společností). Z jakého důvodu ale žalobce s podáním žádosti o mezinárodní ochranu z tohoto důvodu otálel dalších téměř šest let, je v tomto kontextu jen obtížně vysvětlitelné, neboť tuto prodlevu nelze překlenout ani poukazem na výkon trestu odnětí svobody, neboť údajnou smlouvu s tzv. černou společností uzavřel ještě před svým odsouzením k trestu odnětí svobody. Druhým důvodem, o který se opírá závěr žalovaného, že žalobce svou žádost o mezinárodní ochranu podal pouze účelově, plyne ze samotného vyjádření žalobce učiněného při pohovoru dne 19. 8. 2024, v němž sám uvedl, že si v ČR již zvykl, chce zde žít a vydělávat peníze, aby mohl podporovat své rodiče ve Vietnamu.

35. Soud pak odmítá argument žalobce, podle něhož je z pohledu § 12 písm. b) ZoA sám „prokazatelně příslušníkem minimálně jedné (...) sociální skupiny, a to skupiny osob obrožených nezákonnými praktikami věřitelů.“ Odhlédne-li totiž v této souvislosti soud již vůbec od toho, že celá teze týkající se žalobcových obav z jeho věřitelů pochází čistě a jen z jeho naprosto ničím nepodložených tvrzení, že si vůbec u tzv. černé společnosti ve Vietnamu půjčil částku odpovídající zhruba 1 500 000 Kč (a tato tvrzení přitom ani není možno považovat za pravděpodobná s ohledem na to, že půjčka měla sloužit k zahájení internetového podnikání, o čemž ale žalobce rovněž nic bližšího nesdělil a ani není známo, že by nějaký reálný pokus o zahájení takového podnikání vůbec kdy učinil), není možné tímto způsobem k výkladu pojmu „sociální skupina“ obsaženému v § 12 písm. b) ZoA z povahy věci přistupovat. Taková skupina, příslušnost k níž může být důvodem obav z azylově relevantního pronásledování, totiž nemůže být jakoukoli myslitelnou skupinou osob, které spojuje libovolný znak, třeba i takový, který si dotyčné osoby volí na základě volné úvahy nepocházející z tak rigorózních a závažných důvodů, jakými může být původ, barva kůže, sexuální orientace, příslušnost k jazykové či náboženské skupině. Takový závěr by odporoval smyslu a účelu mezinárodní ochrany a ZoA vůbec. V této souvislosti je možno poukázat i na judikaturu NSS, který již ve svém rozsudku ze dne 19. 5. 2004, č. j. 5 Azs 63/2004-60, č. 364/2004 Sb. NSS výstižně uvedl: „*Určitá sociální skupina*“ ve smyslu § 12 zákona č. 325/1999 Sb., o azylu, je skupina osob, která se vyznačuje objektivně společnou charakteristikou nebo kterou společnost alespoň takto vnímá. Tato charakteristika má často povahu vrozeného, nezměnitelného rysu nebo je jinak zásadní pro lidskou identitu, svědomí nebo výkon lidských práv dotyčných osob; riziko pronásledování však do této charakteristiky nepatří. I pouhá příslušnost k určité sociální skupině může být postačujícím důvodem pro udělení azylu; rozhodující je ovšem existence odůvodněného strachu z pronásledování, směřujícího vůči žadateli o azyl jako příslušníku určité sociální skupiny, jež podnikají úřady země, případně jež vychází od některých složek obyvatelstva, které nerespektují normy stanovené v zákonech dotyčné země, a úřady vědomě takové jednání tolerují, případně odmítají či jsou neschopné zajistit účinnou ochranu.“ Je zcela zřejmé, že žalobce takovouto charakteristikou z důvodu svého (stále jen) tvrzeného věřitelství vůči tzv. černé společnosti nedisponuje. Navíc v jeho případě není ani splněna druhá podmínka, tj. obava z pronásledování pramenící z dané charakteristiky. Jak správně upozornil žalovaný, žalobce může hledat ochranu před potenciálně nezákonným postupem svých věřitelů u vietnamských státních orgánů. Jeho tvrzení o absenci účinné ochrany obětí není opět ničím podloženo. Pokud pak sám žalobce uvádí, že byť lichva představuje nadále palčivý společenský problém ve Vietnamu, je proti ní oficiálními orgány brojeno, sám závěry správních orgánů podporuje, když i z jeho slov je zřejmé, že si je vědom, že skutečně může, uzavřel-li lichevní smlouvu (ani to samozřejmě není možno nijak ověřit, neboť žalobce

tuto smlouvu údajně zapomněl ve Vietnamu, přičemž o ní neřekl ani svým rodičům, proč je nemůže požádat, aby mu ji zaslali), hledat ochranu u státních orgánů ve Vietnamu.

36. Tato žalobní námitka je tak nedůvodná.
37. Dále se soud zabýval žalobní námitkou, v níž žalobce tvrdí, že žalovaný nesprávně usoudil o možnosti udělit mu národní humanitární azyl.
38. Podle § 14 ZoA platí: *„Jestliže v řízení o udělení mezinárodní ochrany nebude zjištěn důvod pro udělení mezinárodní ochrany podle § 12, lze v případě hodném zvláštního zřetele udělit národní humanitární azyl (dále jen "humanitární azyl") z humanitárního důvodu. Rodinnému příslušníku podle § 13 odst. 2 azylanta, kterému byl udělen humanitární azyl, se v případě hodném zvláštního zřetele udělí humanitární azyl za účelem sloučení rodiny; § 13 se použije obdobně.“*
39. Národní humanitární azyl upravený v citovaném § 14 ZoA je specifickou formou mezinárodní ochrany, jejímž účelem je podle rozsudku NSS ze dne 11. 3. 2004, č. j. 2 Azs 8/2004-55, zajištění možnosti, *„aby rozhodující správní orgán měl možnost azyl poskytnout i v situacích, na něž sice nedopadá žádná z kautel předpokládaných taxativními výčty ustanovení § 12 a § 13 zákona o azylu, ale v nichž by bylo přesto „nehumánní“ azyl neposkytnout. Správní orgán díky tomu může zareagovat nejen na případy, jež byly předvídatelné v době přijímání zákona o azylu jako obvyklé důvody udělování humanitárního azylu (např. u osob zvláště těžce postižených či nemocných), u osob přicházejících z oblastí postižených humanitární katastrofou, ať už způsobenou lidskými, či přírodními faktory), ale i na situace, jež předvídané či předvídatelné nebyly. Míra volnosti této jeho reakce je pak omezena pouze zákazem libovůle, vyplývajícím pro orgány veřejné moci z ústavně zakotvených náležitostí demokratického a právního státu.“* Pokud jde o důvody pro udělení humanitárního azylu podle § 14 ZoA, zákonodárce zde při úpravě podmínek pro jeho udělení zvolil kombinaci neurčitého právního pojmu „případ hodný zvláštního zřetele“ a následného správního uvážení (viz např. rozsudky NSS ze dne 19. 7. 2004, č. j. 5 Azs 105/2004-72, č. 375/2004 Sb. NSS). V judikatuře správních soudů bylo již opakovaně vysloveno, že na udělení humanitárního azylu není právní nárok, z příslušné právní úpravy proto ani nevyplyvá veřejné subjektivní právo na jeho udělení. Udělení humanitárního azylu je tedy věcí správního uvážení příslušného správního orgánu. K tomu srov. např. již rozsudky NSS ze dne 15. 10. 2003, č. j. 3 Azs 12/2003-38. Tato skutečnost má své dopady i ve vztahu k soudnímu přezkumu rozhodnutí, v nichž jde právě o udělení humanitárního azylu. Z rozsudku NSS ze dne 22. 1. 2004, č. j. 5 Azs 47/2003-48, plyne, že (podtržení připojil soud) *„v otázkách přezkumu správního rozhodnutí, které je ovládáno zásadami správního uvážení, zákon vytváří kritéria, podle nichž a v jejichž rámci se může uskutečnit volba, včetně výběru a zjišťování těch skutečností konkrétního případu, které nejsou správní normou předpokládány, ale uvážením správního orgánu jsou uznány za potřebné pro volbu jeho rozhodnutí. Samotné správní rozhodnutí podléhá přezkumu soudu pouze v tom směru, zda nevybočilo z mezí a hledisek stanovených zákonem, zda je v souladu s pravidly logického usuzování a zda premisy takového úsudku byly zjištěny řádným procesním postupem. Za splnění těchto předpokladů není soud oprávněn z týchž skutečností dovozovat jiné nebo přímo opačné závěr.“*
40. Ze žaloby se podává, že žalobce nesouhlasí se způsobem, kterým byla jeho žádost o mezinárodní ochranu v podobě národního humanitárního azylu posouzena, ale bohužel z ní není vůbec jasné, v čem měl žalovaný podle žalobce konkrétně pochybit. Žalobce

Shodu s prvopisem potvrzuje H. K.

představuje výňatky z judikatury a odborné literatury, ale sám netvrdí, v čem spatřuje svůj nárok na udělení národního humanitárního azylu.

41. Žalovaný v napadeném rozhodnutí konstatuje, že se zabýval rodinnou, sociální i ekonomickou situací žalobce a přihlédl i k jeho věku a zdravotnímu stavu. Upozornil přitom na to, že národní humanitární azyl je vyhrazen výjimečným případům, v nichž nelze udělit azyl podle § 12 ZoA, ale současně by neudělení azylu bylo zcela „nehumánní“. To je přitom konstatování, které pochází z judikatury NSS, již soud citoval výše, a jde tedy o správný výklad podmínek udělení národního humanitárního azylu. Není proto zřejmé, čeho se žalobce domáhá, poukazuje-li na judikaturu vztahující se k výkladu neurčitých právních pojmů. Stejně tak není srozumitelné, proč žalobce považuje přístup žalovaného k výkladu podmínek udělení národního humanitárního azylu jako nepřipustně restriktivní, když ten vychází ze stejných podmínek, které sám žalobce cituje ve své žalobě. Proto nelze žalobci přisvědčit, že by příslušné závěry žalovaného byly „fakticky netestovatelnými ze strany správního soudu.“
42. Opak je totiž pravdou. Soud zjistil, že žalovaný vyložil relevantní právní úpravu správně a správně ji rovněž aplikoval na zjištěný skutkový stav. V žalobcově případě totiž vskutku není možno shledat žádnou výjimečnou okolnost, tím méně takovou, pro niž by bylo nehumánní mu neudělit azyl, byť by nesplňoval podmínky stanovené v § 12 ZoA. Ostatně, žalobce žádné takové netvrdí ani ve své žalobě. Proto soud i tuto námitku vyhodnotil jako nedůvodnou.
43. Konečně se soud zabýval poslední žalobní námitkou, podle níž žalovaný pochybil v rámci posouzení udělení doplňkové ochrany podle § 14a odst. 2 písm. b) ZoA.
44. Podle § 14a odst. 1 ZoA: *„Doplňková ochrana se udělí cizinci, který nesplňuje důvody pro udělení azylu, bude-li v řízení o udělení mezinárodní ochrany zjištěno, že v jeho případě jsou důvodné obavy, že pokud by byl cizinec vrácen do státu, jehož je státním občanem, nebo v případě, že je osobou bez státního občanství, do státu svého posledního trvalého bydliště, by mu hrozilo skutečné nebezpečí vážné újmy podle odstavce 2 a že nemůže nebo není ochoten z důvodu takového nebezpečí využít ochrany státu, jehož je státním občanem, nebo svého posledního trvalého bydliště.“* Dle druhého odstavce písm. b) téhož ustanovení pak: *„Za vážnou újmu se podle tohoto zákona považuje mučení nebo nelidské či ponižující zacházení nebo trestání žadatele o mezinárodní ochranu.“*
45. Již ze samotného názvu vyplývá, že doplňková ochrana představuje doplňkový, dodatečný nástroj k ochraně uprchlíků zakotvený v Ženevské úmluvě [viz bod 33 preambule směrnice Evropského parlamentu a Rady 2011/95/EU ze dne 13. prosince 2011 o normách, které musí splňovat státní příslušníci třetích zemí nebo osoby bez státní příslušnosti, aby mohli požívat mezinárodní ochrany, o jednotném statusu pro uprchlíky nebo osoby, které mají nárok na doplňkovou ochranu, a o obsahu poskytnuté ochrany směrnice (dále jen „kvalifikační směrnice“)]. Podle ustálené judikatury Nejvyššího správního soudu je *„k udělení doplňkové ochrany třeba splnit všechny podmínky stanovené § 14a odst. 1 zákona o azylu [resp. čl. 2 písm. e) kvalifikační směrnice] kumulativně – tj., že žadatel (1) se musí nacházet mimo zemi svého původu; (2) musí mít důvodné obavy, že mu hrozí skutečné nebezpečí (reálná hrozba); (3) vážné újmy; (4) nemůže nebo není ochoten využít ochrany v zemi původu; a (5) nesmí se na něj vztahovat vylučující klauzule“* (rozsudek Nejvyššího správního soudu ze dne 31. 10. 2008, č. j. 5 Azs 50/2008 - 62).

Shodu s prvopisem potvrzuje H. K.

46. Na rozdíl od azylu, u kterého je nutno zkoumat, zda žadatelům hrozí pronásledování ve smyslu § 2 odst. 4 zákona o azylu, je v případě doplňkové ochrany nutno posuzovat hrozbu nebezpečí v intenzitě vážné újmy. Oproti azylu se v případě doplňkové ochrany nevyžaduje příčinná souvislost mezi vážnou újmou podle § 14a odst. 2 zákona o azylu a důvody taxativně vyjmenovanými v § 12 zákona o azylu. Doplňková ochrana tak počítá s existencí dostatečně intenzivní újmy i z důvodů jiných, než jsou ty, na jejichž základě lze udělit azyl.
47. Žalobce spatřuje pochybení žalovaného především v tom, že si údajně protiřečí, když z informací OAMP o bezpečnostní a politické situaci ve Vietnamu plyne, že tam dochází ke špatnému zacházení a mučení ze strany policie, přičemž ta by měla naopak pomáhat a chránit, z čehož má vyplývat, že i při snaze řešení věci s policií by se žalobci nedostalo požadovaného zadostiučinění a navíc se obává, že by policie spolupracovala s jeho věřiteli.
48. K tomu soud především konstatuje, že ze žaloby není vůbec zřejmé, z jakého důvodu by se měl žalobce obávat nezákonných postupů ze strany vietnamské policie. V pohovoru ze dne 19. 8. 2024 sám uvedl, že nikdy neměl s vietnamskými orgány žádné problémy. Je přitom pravdou, že žalobcem citovaná informace vypovídá o tom, že zadržené osoby někdy hlásily špatné zacházení a mučení ze strany příslušníků bezpečnostních složek při zatýkání, výsleších či zadržení, ovšem nejasný je důvod, pro který se žalobce obává, že by sám měl být jimi zadržen či zatčen. Stejně jako to platí obecně, tak i v této souvislosti je nutno poukázat na to, že doplňková ochrana je poskytována proti nebezpečí, které je alespoň do jisté míry pravděpodobné. Tím je třeba rozumět, že ve významném procentu případů obdobných situací žalobce dojde k nežádoucímu následku, takže žalobce má dobré důvody se domnívat, že takovýto následek může s významnou pravděpodobností postihnout i jeho (srov. např. rozsudek NSS ze dne 26. 3. 2008, č. j. 2 Azs 71/2006-82). V nyní řešené věci však ani z obsahu správního spisu, ani ze žaloby není zřejmé, odkud žalobcovy tvrzené obavy vůbec pramení, pročez v podstatě ani není možno vyhodnotit riziko jejich nastoupení.
49. Formuluje-li pak žalobce obavu z možnosti, že obrátí-li se na vietnamskou policii ohledně svého dluhu u tzv. černé společnosti, ta by se naopak s jeho věřiteli spolčila a postupovala vůči němu, jedná se o obavy naprosto ničím nepodložené, naopak protiřečící i tomu, co sám žalobce ve své žalobě uznal, totiž že lichva je ve Vietnamu potírána. Ani v tomto ohledu tedy není možné v závěrech žalovaného shledat jakékoli pochybení.
50. Zcela závěrem pak soud konstatuje, že ačkoliv v úvodu své žaloby anoncoval žalobce, že pochybení žalovaného shledává také v nedostatečném posouzení přiměřenosti dopadů napadeného rozhodnutí do jeho soukromých a rodinných poměrů, nic ve vztahu k této námitce v žalobě neuvedl. Za takové situace se soud touto, vlastně jen formálně vznesenou, námitkou nezabýval, neboť není oprávněn za žalobce domýšlet její obsah (srov. rozsudek rozšířeného senátu ze dne 24. 8. 2010, č. j. 4 As 3/2008-78, č. 2162/2011 Sb. NSS), když žalobce k ní žádný obsah sám nepřipojil. Totéž platí pro žalobcem jen obecně uvedené konstatování, že žalovaný postupoval v rozporu s § 2 a § 3 správního řádu, resp. čl. 3, 5 a 8 Evropské úmluvy o ochraně lidských práv a základních svobod a čl. 33 Úmluvy o právním postavení uprchlíků. V žalobě není uvedeno, čím konkrétně měl podle žalobcova mínění žalovaný tato ustanovení porušit.

Závěr a náklady řízení

Shodu s prvopisem potvrzuje H. K.

51. Jelikož soud neshledal žalobu důvodnou, výrokem I. tohoto rozsudku ji v souladu s § 78 odst. 7 s. ř. s. zamítl.
52. Výrokem II. tohoto rozsudku pak soud rozhodl o náhradě nákladů řízení. Při rozhodování o nákladech řízení se soud vyšel z § 60 odst. 1 s. ř. s., podle něhož: „*Nestanoví-li tento zákon jinak, má účastník, který měl ve věci plný úspěch, právo na náhradu nákladů řízení před soudem, které důvodně vynaložil, proti účastníkovi, který ve věci úspěch neměl. Měl-li úspěch jen částečný, přizná mu soud právo na náhradu poměrné části nákladů.*“ Účastníkem, který měl ve věci plný procesní úspěch, je žalovaný, neboť byla žaloba zamítnuta. Ten ale náhradu nákladů řízení nepožadoval, proto soud rozhodl výrokem II. tohoto rozsudku tak, že žádný z účastníků nemá právo na náhradu nákladů řízení.

Poučení:

Proti tomuto rozhodnutí lze podat kasační stížnost do dvou týdnů po jeho doručení. Kasační stížnost se podává u Nejvyššího správního soudu, sídlem Moravské náměstí 6, 657 40 Brno. O kasační stížnosti rozhoduje Nejvyšší správní soud. Jestliže kasační stížnost ve věcech, v nichž před krajským soudem rozhodoval specializovaný samosoudce, svým významem podstatně nepřesahuje vlastní zájmy stěžovatele, odmítne ji Nejvyšší správní soud pro nepřijatelnost (§ 104a s. ř. s.).

Plzeň 26. března 2025

JUDr. Ondřej Szalonnás v.r.
samosoudce